ՕՐԱԳԻՐ

10 ՓՐԱ. — ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ — 10 ՓՐԱ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Դ. ՏԱՐԻ 1290 ՍԼՅԵՐ 14 — ՈՒՐԲԱԹ 30 ՄԱՐՏ 1873 — Ն. Տ. ԱՊՐԻԼ 11 — ԹԻՒ 903

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՄԵՐ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԻՒԸ ԵՒ ԱՂԹԱՄԱՐԱՑ ԽՆԴԻՐՆ

Այսօր Ազգային ժողովոյն մէջ Աղթամարայ խնդրոյն քուէարկութիւնը պիտի ըլլայ՝ անցեալ նիստէն ետքը ունացած չորս առաջարկութեանց վրայ. և հաւանականաբար մեծագոյն քուէ պիտի վաստկի. խնդիրն եկեղեցական Համագումար ժողովոյ ղրկելու առաջարկութիւնը՝ ոչ այնքան տրամաբանական հետևանքով՝ որչափ ղեկաւարը Սրբոյ Գրքին արդարացնելու մասին կանխաւ և առանձին համոզմունքով գոյացած փափաքանաց հետևանքով։

Այս խնդիրը ծանր է։

Ըսուեցաւ խօսինք մեր եկեղեցական Մ. Հարց հետ։

Դո՛ւք՝ եթէ մոռցած էք ասկէ 10 տարի առաջ ազգէն դրեթէ ընդհանրապէս կրած հալածանքնիդ՝ մեք ահա ներկայիս ձեր յիշողութեան առջև կը դնենք։

Դո՛ւք՝ եթէ մոռցած էք այն քաղաքական ընդհանուր սկզբունքը թէ եկեղեցականաց ազդեցութիւնը պէտք է կոտրել՝ որպէս զի՝ ի մի ձուլման մեծ գործն յաջողի, մեք ահա ձեր յիշողութեան առջև կը դնենք։

Դո՛ւք՝ եթէ մոռցած էք այն քաղաքական մեծ ու ճարտար գործուածքը՝ որով կուզուի եկեղեցականութեան ազդեցութիւնը՝ եկեղեցականաց ձեռքով կոտրել, ահա մեք ձեր յիշողութեան առջև կը դնենք։

Դո՛ւք՝ եթէ մոռցած էք ձեր վրայ դրուած այն ամբաստանութիւնը թէ՝ եկեղեցական չեն մի՝ մէկ ոսկի հաւրիւր պահպանիչ կըսեն՝ ահա մեք ձեր յիշողութեան առջև կը դնենք։

Դո՛ւք՝ եթէ մոռցած էք Ս. Պատրիարքին այն խօսքը թէ՝ ես իմ օրովս Համագումար ժողով չը պիտի գումարեմ՝ ահա մեք ձեր յիշողութեան առջև կը դնենք։

Դո՛ւք՝ եթէ ասկից 6—7 տարի առաջ Թաչատուր Սրբազանի համար խօսածներնիդ և ատորագրածներնիդ մոռցած էք՝ մեք ձեր յիշողութեան առջև կը դնենք։

Վերջապէս Դո՛ւք՝ եթէ մոռնալու տրամադիր էք, ձեր պատիւը, ձեր ժողովուրդը, ձեր ուխտը, ձեր արդարութեան ու անաչառութեան պարտաւորութիւնը, ձեր ո՛րբ տիտղոսը և միմիայն ղեկաւար սրբազան արդարացնելու նախապաշարմամբ և մէջերնուդ թերևս ոմանք մէկ քանի ոսկւոյ կաշառակերութեամբ՝ պիտի նայիք այդ խնդրոյն դատաւորական աթոռին վրայ, ահա մեք կը յիշեցնենք ձեզ թէ՝ ինքզինքնիդ պիտի սպաննէք։

Թաչատուր սրբազան եթէ արդար է՝ թող արդարանայ. այդ իր պարտքն ու իրաւունքն է. բայց միթէ չը պիտի կարմրի՞ք երբ ղեկաւար սրբազան արդարացուցած ըլլալու համար միայն՝ նախորդ եկեղեցական Համագումար ժողովը՝ որոյ անդամներէն թերևս չատերն վախճանած ալ են՝ իբրև անիրաւ, իբրև անխոհեմ և իբրև անխելք դատապարտելու եղնէք։

Եւ ո՞վ էք դուք՝ որ նախկին Համագումար ժողովը պիտի դատապարտէք։

—Համագումար ժողով էք դուք։

Լա՛ւ՝ Հայոց Ազգ՝ Համագումար ժողովն ալ Համագումար ժողովը կը դատապարտէ։ Ինքնասպանութիւն է այս։

Սակայն եթէ Թաչատուր սրբազանին խաթերն համար՝ այս յանդգնութիւնն ընէք, կարելի՞ է որ՝ ալ աչխարհիս երեսը Համագումար ժողով դուրս գրէ, կարելի՞ է որ եկեղեցականաց տուած վճռոյն յարգ և պատիւ ընծայուի, կարելի՞ է որ ա՛լ բարոյապէս եկեղեցականութիւն մնայ Հայոց ազգին մէջ։

Ահա այս իսկ է համայն քաղաքականութեանց բնառաձ բանը, դուք ձեր ձեռքովը պիտի պռակէք և ձեր ձեռքովը պիտի կոտրէք եկեղեցականաց ազդեցութիւնը. որու այնչափ դէմ կեցաւ մեր արդի Ազգային ժողովը՝ կրօնական և քաղաքական ժողովոց կազմութեանը վրայ բացուած վիճաբանութեան միջոցին և յաղթանակը կանգնեց կրօնական ժողովոյ առանձին գոյութիւնն քուէարկելով։

Իսկ հիմայ չանքերն ուղղեալ են Համագումար ժողովոյ դոյութեանը վրայ և իրմով ղինքը պիտի սպաննեն՝ ղեկաւար սրբազան արդարացնելու կեղծ ու խաբէական պատրուակին տակ, համոզելով նաև մաս մը երեսփոխանները որ Ազգամարայ խնդիրը առ Համագումար եկեղեցական ժողով ղրկելու քուէ տան։

Զը գիտեմք թէ՝ ասոնք ի՛նչ միջոց

ընտրած են՝ համագումար ժողովոյն՝ հանրականաբար իր նախորդ համագումար ժողովը իրրև անիրաւ դատապարտելովը՝ աղդին մէջ ծագելիք ամենամեծ և կենաւալից հետեւանց առաջքն առնելու։

Յեղափոխութիւնս այս մեծ է և երկարատեւ, եթէ տեղի տան մեր ոեր հայրերն։

ԹԱՏՐՕՆ ՕՍՄԱՆԻԷ

Սիրելի Խմբագրապետ

Շաբաթ երեկոյ Արմէնիո–Թիւրքի թատրոնին Հայ դերասանական խումբը խիստ չքեղ ներկայացուց «Արեան բիծը անուն ընտիր խաղը. հետեւաբար հրապարակային չնորհակալութեան և գովեստից արժանի է։

Ա.Լ. սակայն իբր բարեկամ թատրոնի յառաջադիմութեան, չեմ վարաննիր բնաւ այս առթիւ երկու դիտողութիւն ընել, զորս կը յուսամ նկատողութեան պիտի առնուի յօժարութեամբ։

Ա. փափաքելի էր որ Գուսանեղդութեան մէջ Տելէմաքայ և Աստղական դերը կատարող դերասանուհիք նախ իրենց խնդալն(1) ու աննշմարելի կարծուած կատակներն ներսը լաւ մի ուսուցէին և ապա թատերաբեմն երթեին։

Բ. Օր. Վ. Գարագաշ փոքր ինչ ծանրը արտասանէր իւր դերը։—Ա.Լ. այնու ամենայնիւ մենք միշտ մէկ կողմը դիտողութեան առնելու մտադիր չենք Օր. Վրթիկեն Գարագաշ թատերաբեմին պարծանքն է, զի իւր տոյն մատաղ հասակին մէջ ամենայն յաջողութեամբ առաջին դերասանուհւոյ մի արժանի դրուատիքը ընդունած է արդէն։

Նա կարծես առանց յուշարարին լսելու կարտասանէ մէն մի խօսք և ձևերու ու դադարմանց արտայայտութեան մասին, կրնամ ըսել, դերասանուհեաց մէջ իրեն հաւասարող մի չ'ունի։ Եթէ փոքրիկ թերութիւն մը իսկ կը նշմարուի, ինչպէս ըսի, այն ալ սակաւ ինչ ծանր չ'արտասանելն է, զոր ուղղել կը խնդրեմ, Սիրելի Խմբագրապետ

կը խնդրեմ, Սիրելի Խմբագրապետ սոյն անկեղծիկ դիտողութիւնքս հրատարակել բարեհաճիք՝ ընդունելով իմ յարգանքս։

28 մարտ 1873 Տ.
Եէնի–Գարու

---

(1) Ասի անվայել կը դատեմ ես, մանաւանդ Տելէմաքայ դերը կատարող համբաւաւոր դերասանուհւոյն, որու կարծես սովորութիւն մը եղած է անպատեհ առիթներով խնդալն։

Հետեւեալ նամակը Թնայողական ընկերութեան ուշադրութեանը կը յանձնենք։

. . . Խմբագիր

Ա.յս անգամ «Օրինագիրք Թնայողական Հայ եղբայրսիրաց» անուամբ տեսակ մը անցաւ ձեռքերնիս տպեալ Յ. Միւհենտիսեան տպարան, 1873 մարտ 1, ատորագրութեամբ Գաբրիէլ Ճ. Արապեան և Տօքթօր Իմիւճեանի։

Ա.յս ընկերութիւնը 1000 բաժնէ կը բաղկանայ՝ որք օրական մէկ մէկ ղրուպիէ վճարեն այսինքն ամիսը 31 ղրուպիէ ընելէ ամիսը 31000 ղրուպիէ տարին 392000 ղրուպիէ և բան մը տեղութիւնը հինգ տարի է՝ ընել է՝ հինգ տարին 1860000 ղրուպիէ այս գումարին կէսովը Բուսմելիի երկաթուղեաց արժէթուղթ պիտի առնէ. իսկ միւս կէսը վիճակահանութեամբ բաժանուելոց պիտի բաշխուի, ըսել է միայն 930000 ղրուպիէ բայց հակառակ այս Թուաբանական պարզ հաշուոյն յիշեալ օրինագրքին մէջ Դ. երեսէն մինչ Է. երես վիճակահանութեան ցուցակ մը կը տեսնենք՝ որով հետզհետէ տարին 1800 թիւ պիտի չահին 4300000 ֆրանք հինգ տարին 21500000 ֆրանք։ այն է ֆրանքը 5 ղրուպիէ են հաշուելով 107,500,000 ղուրուշ։

Ա.սոր մեր խելքը բնաւ չը հասաւ, այսինքն թէ՝ միայն 930000 առնելով 107500000 ղրուպիէ ինչպէս կրնայ բաշխել։ Աւելի պարզ ըսենք՝ 1850 քէսէ ստակ առնելով՝ ինչպէս կրնայ 215000 քէսէ ստակ բաշխել։

Ուստի լաւ կըլլայ որ՝ յիշեալ ընկերութեան հիմնադիրք բացատրութիւն մը տան այդ վիճակահանութեան ցուցակին, վասն զի այդ օրինագրքին մէջ զայդ բացատրող բան մը չը տեսանք։

Կը խնդրեմ որ բարեհաճիք ներկայ յիշեալ ընկերութեան մեծ. հիմնադրաց ուշադրութեան յանձնել հրատարակութեամբ։

28 մարտ 1873 Կ. Գասպարեան

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԻԱՑԵԱԼ–ՆԱՀԱՆԴԱՑ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Անգլիացիները մեր մէկ քաղաքական տեսութեանը մէջ բաւ էինք թէ Միացեալ–Նահանդաց մէջ ընտրական ձեռնարկութեանց և Բրէսի–Մօպիլիէ պանքային գործողութեանց առթիւ տեղի ունեցած մեծադումար կաշառակերութեանց մէջ, մէկ քանի երեսփոխանք մեղսակցութիւն ունենալնուն պատճառաւ, գործը քննիչ յանձնաժողովոյ մը յանձնուած էր, որոյ Բրէսի–Մօպիլիէի խնդրոյն տեղեկագիրն աւարտած ըլլալով, երեսփոխանաց խորհրդարանին հաղորդուեր էր։

Նիու–Եօրքէն գրուած նամակ մը կ'ըսէ թէ յիշեալ նիստին, խորհրդարանին սրահը ունկնդրաց այնչափ բազմութիւն մը երբեք տեսած չ'ունէր։ Աթեանը բացուելէն երկու ժամ յառաջ, սրահը տանող բոլոր անցքերն ու ճանբայները լեցուած էին սրանց ու կանանց բազմութեամբ, որք դէպ'ի ներս կը խուժէին ունկնդրաց յատուկ նստարանները։ Վրայ յարմար տեղ մը բռնելու համար։ Այս նիստին ներկայ գտնուող կանանց բազմութիւնը այնչափ շատ էր, որ այր մարդիկ իրենց նստարաններուն մեծ մասը ատոնց թողուցին յատուկ, դաշնակաւալ մեծ մ'ալ դիւանադպիրներու յատուկ բեմին մէջը մտեր էին։

Այնպէս որ աթենադպիրը նախորդ նիստին աթենադրութիւնը կարդալով լմնցուցած յետոյ, երեսփոխանին մէկը կ'առաջարկէ որ կնիկներն երեսփոխանաց սրահին ներքին չրջափակէն ներս ընդունուին, որ միաձայն հաւանութեամբ կ'ընդունուի։ Հաղիւ թէ աթենապետը հրաման կուտայ, խլրտն չըջաղդեստաւորներու հեղեղ մը չրջափակին բոլոր դռներէն ներս կը թափին, և բացակայ երեսփոխանաց պարապ ձնաձած աթոռները դրաւելով նստուցին յետոյ, պարապ չ'եղած աթոռներն ալ կը նստին, երեսփոխաններէն ամենք իրենց նստած աթոռները կանանց հրամցնելով։

Աթենապետը իր աթոռն երթալով, աթեանին բացուած ըլլալը ծանուցանելէն յետոյ, մատան երէցը աթենադպրին սեղանին առաջը կանգնած՝ չերմեռանդ աղօթք մը կ'ընէ առ Աստուած, խնդրելով որ իրենց յանցանացը ներէ, և թէ աստուածային նախախնամութիւնն ինքն առաջնորդել հաճի

երեսփոխաններն իրենց ընելիք դատաստանին մէջ, որպէս զի իրենց սիրտն ու միտքը ամէն նախապաշարմունքէ ազատ ըլլալով, աստուածային կամաց լուսովը լուսաւորուին և առ այն հնազանդելու քաջութիւնն ունենան, վերջն ալ Աստէն մ'ըսելով կ'աւարտէ աղօթքը(1)։

Մնաշեաւը յաջորդ Ե-ով։

Անգղիոյ լրագիրները կը գրեն թէ դաշտաբնակ Չէրքէզներու մեծ մասը կը պատրաստուի երկար խիվայի դէմ արշաւող ռուսական բանակին վրայ մէկ կողմէն յարձակելու։ Տէյլի Թելէկրաֆ անգղիական լրագրին քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Չէրքէզներուն գլխաւորներէն Սատըգ անուն մէկը, բազմաթիւ զօրքով Օրէնպուրկէն թաչքէնտ երթալու ճանրուն վրայ բանակներ կեցեր է։

Ս. Բէթերսպուրկի թերթերը, անցեալ դիտողութիւններ ընելով, կ'ըսեն թէ խիվայի պատէշները Անգղիացի ճարտարապետաց ձեռօքը շինուած են։ Սակայն հոս զարմանալու բան մը չը կայ. վասն զի Անգղիացի վաճառականաց ձեռօքը քանի տարիներէ ի վեր կեդրոնական Ասիոյ մէջ անդադար ղըրկուած անթիւ զէնքերէ ու պատերազմական մթերքներէ զատ, յայտնի բան է թէ Անգղիա այնչափ անհոգ ու անտարբեր չպիտի կենայ այնպիսի երկրի մը վիճակին նկատմամբ, որ իւր Հնդկաստանի սեպհականութեանցը նախադաւթը կը համարուի։

Ռուսական կօլօս թերթը, որ չատ ատեն չ'ըներ, խիվայի դէմ պատրաստուած արշաւանքին աշխարհակալութեան դիտմամբ մ'ըլլալը կը հերքէր, և զայն իբր զգաստացուցիչ մէջոց մը ներկայացնէր, այսօր իւր այդ անկողմնակալութիւնը մեկդի թողլով, խիվայի երկիրն ասիպողապէս Ռուսիոյ հետ միացընելը կը պահանջէ։

---

(1) Նշանակութեան արժանին այն է որ Ամերիկայի սոսկ քաղաքական խորհրդարանը աղօթքով կ'սկսի իսկ մեր Ազգային խորհրդարանը օրու գործը և պաշտօնը կրօնական է, առանց աղօթքի կ'սկսի. երանի թէ խրատ մը ըլլար այս և գոնէ եկեղեցական Համագումարի ժողովք աղօթիւքն սկսէր։

Ս. Խ.

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԳԱՂԼԻԱ

Բարիզ 9 ապրիլ

Լիոնի քաղաքապետական խորհուրդը հրաժարեցաւ։

Ազգային ժողովոյ պարապուրդի միջոցին, Ճայսուն յանձնաժողովը ամէն շաբաթ օրերը նիստ պիտի ընէ։

Սիւվէյիլի կրանցից ընկերութիւնը ծանոյց թէ իւր բաժնետոմսներուն 1870 յուլիս 1ին պայմանաժամը լրացած 12 ու կէս ֆրանքի կտրօնները (քուրօն) ներկայ ամսոյս 15ին պիտի վճարէ։ Ընկերութեան բաժինները նորէն բարձրացան և մինչև 471 ֆրանք կ'երթան։

ԱՆԳԼԻԱ

Լոնտրա 9 ապրիլ

Լոնտրայի մէջ այժմու պատրաստ գտնուած ցորենը, անցեալ տարի միևնոյն ատեն գտնուած քանակութեանը կէսին չափ է կըսուի։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթէնք 8 ապրիլ

Ամերիկայի կառավարութեան Ոօպաշ անուն ֆրըգատօրը՝ նաւատորմի հրամանատար Պ. Ալըրն առնելով, առանց ուրիշ նաւու մը առանձին պիրեա հասաւ։

ՍԵՐՎԻԱ

Պելկրատ 8 ապրիլ

Պաշտօնէից նախադահ Պլաշնավաց զօրապետին մահուանը վրայ, բոլոր պաշտօնեայք ալ հրաժարական տուին։ Իշխանը նոր դահլիճ մը կազմելու համար վաղը պաշտօնէից նախադահ մը պիտի ընտրէ։

ՆԵՐՔԻՆ

Վեհ. Սուլթանը Մեճիտիէի մեծ ժապաւէնը շնորհել բարեհաճեր է Ոսմիկանութեան պաշտօնեայ Իզզէթ բեյին։

— Անցեալ շաբաթ օր Հայտար բեյի գաշտին մէջ պատերազմական գործոց պաշտօնեայ Հիւսէյին Աւնիի բեյի հետ, կայսրորդի և առաջին զօրաբանակին Մուշիր Եուսուֆ Իզզէտտին Ֆէֆնտիի հրամանատարութեան ներքև տեղի ունեցած զինուորական կրթութիւնը, Օսմանեան բանակին մէջ նոր նշմարուած բրուսիական դրութեան համեմատ կատարուեր է, որոյ ներկայ գտնուող լրագրի մը տեղեկագիրը կը պատմէ թէ՝ կայսրորդին հարկ եղած հրամանները ճարտարամիտ պատրաստութեամբ և առանց վարանման կուտար, և թէ զօրաց շարժումներն ալ, տեղւոյն անձկութեանն հակառակ, շատ ճշդութեամբ և արագ կը գործադրուէին։

— Անաթօլի անուն տաճկաբարբառ ծոյն լրագիրը, որոյ գրասենեակը և տպարանը Տամպուրածի ափանին մէջը կը գտնուէր, պարսիկներուն և զատրթիեներուն մէջտեղը անցեալ դիշեր ծագած կռւոյն առթիւ յիշեալ ափանը զօրաց կողմէն պաշարուած կենալուն վրայ, թերթին ալ հրատարակութիւնը ընդհատուած ըլլալ կ'երևի։

— Երամեան Աբրահամ պէյին նըստած Բերայի տունը հրդեհ պատահելն իմացուածին պէս, կայսրորդի Եուսուֆ Իզզէտտին իշխանը անմիջապէս հրդեհին տեղը հասնելու աճապարելով ոտիկանութեան ամէն չանիցն հակառակ, մինչև տունը բոլորովին այրելն հոն ներկայ կեցեր է։

— Արուեստանոց վարժարանին մէջ (Մէքթէպը Սանայի) մտցուած կարգադրութեանց մէկն ալ աս է՝ թէ Եւրոպայի այս տեսակ դպրոցներու մէջ եղածին պէս, հոս ալ անանկ որոշուեր է որ յիշեալ վարժարանին մէջ աւանդուած դրականութեան վերաբերեալ դասատութիւններն դիշերը կատարուին և աշակերտներն ալ ամբողջ օրը արուեստանոցներու ուսմանցը պարապին, որոնք մինչև ցարդ առաւօտեան ժամը կին կ'երթային դասերէն ետ դարձած առեներնին։

— Արքունի նաւարանին մէջը չինուած մարտակոչաւոր զրահապատ նոր շոգենաւուն կազմակերպքն ու թնդանօթները Լոնտրայի նշանաւոր մէկ գործարանի մը ապսպրուեր է չինելու։

— Ծովային գործոց պաշտօնէութիւնը խնդրագիր մը ընդուներ է, որ նաւարանի ծովուն յատակը պեղելու (բուրել) արտօնութիւն մը արուի կ'առաջարկէ, այս բանին համար առանց տէրութենէն ծախք մը պահանջելու պայմանաւ։ Կը յուսացուի թէ ծովային տեսչութիւնը տրամադիր է ընդունելու այսպիսի շահաւոր պայմանաւ առաջարկութիւն մը։

— Պասիրէթ կը ծանուցանէ թէ

Ազիզիէի ընկերութիւնը, իւր երթևեկութեանցն անյարմար և անգործածելի դատած տասնևմէկ հատ շոգենաւներն, Արքունի նաւարանին թողեր է։

— Արքունի նաւարանին մեքենագործ արհեստաւորաց գլխաւորը Պ. Շէֆնքս, որ ութը տարի է յիշեալ գործարանաց մէջ կ'աշխատէր, այս անգամ յԱնգղիտ իւր հայրենիքը վերադառնալու վրայ ըլլալով, ծովային տեսչութիւնը միտք ունի եղեր Լոնդրայէն ճարտար մեքենագործ մ'ուզել Պ. Շէֆնքսի պաշտօնին յաջորդելու համար։

Մինչև երէկ երեկոյ ոստիկանութիւնը տեսանելով որ Դամպուրքաը խանին պարսիկները յամառելով, չեն ուզեր դուռը բանալ, յատկապէս հրաման կ'ընէ որ բռնութեամբ խանին դուռը բանալով ներս մտնեն։

Ասոր վրայ խումբ մը (թապուր) շէշհանէլի ղնուղը, հետերնին գարբինները առնելով, ժամը 10 ին միջոցները յիշեալ խանին առաջը կը հասնին, պարսկաց դեսպանին թարգմանն ալ այս միջոցին հոն հասնելով միջամտել կուզէ խնդրոյն, սակայն տեղական իշխանութեան կողմէն կը մերժուի իր միջամտութիւնը։

Գարբինները դուռը բանալով, ամբողջ զօրքը խմբովին ներս կը դիմեն, և խանին մէջ ապաստանող որչափ անձինք կան, պարսիկ, պարսկի տղայք, և քանի մ'ալ արուեստաւորք, ընդ ամենը 150ի չափ հոգի ձերբակալելով, ուղղակի ոստիկանութեան պաշտօնատունը կը տանին և անմիջապէս խիստ հսկողութեան ներքև առնելով կը բանտարկեն։

Կ'ըսուի թէ տղայքն ու արուեստաւորները, որք փոքր մաս մը կը կազմեն, քննութենէ մը ետքը երէկ երեկոյ ազատ թողուր են։

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹԻՒ

Ղալաթիա 29 մարտ

Ընդհ. Պարտ. Արժ. բաց	61	18
դոց	61	19
բարձր դին	61	22 1/2
ցած	61	18
Օսմիէթէ ժէնէրալ Լ. Մ.	13	15
Գանձատոմս 1872ի	93	3/4
Սօսիէթէ Օթօման	6	35
Պանք տը Քօնսթ.	9	15
Քրէտի Օսթ-Թիւրք	12	50
Քրէտի ժէնէրալ Լ. Օ.	19	6
Պանք Վէրէսի	4	24
Թրամվէյ	19	—60
Ռումէլի Արժ. Ֆր.	175	1/2
» » Նոր »	84	
Փոխառ. 69ի	323	1/2
» 65 ի	380	
» 63	370	
Ըրբօր	7 1/2	—4 բարայ
Դրամազղշ	0/0	12

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. ոսկի 100 ղրշ. ի հաշուով

	ղրշ.	փղ.
Անգղ. ոսկի	110	10
Գաղղ. »	87	12
Բօլ	89	15
Ֆրըմից	51	20
Ճերմակ մէճիտ տարբ.	101	22
Հինգնոց »	103	5
Մէթալիք »	103	5
Պղինձ	119	20

Հետևեալ գրքերը Ռուսաստանէն ղրկուած է մեզ, և կը ծախուին մեր գրատան մէջ որ 'ի Զադմագճըլար փողոց 'ի Գաֆաֆեան եղբարց քով։

		ՂՐՇ
1	Ցուցակ դրադարանին Ղումիածնայ	10
2	Աստուածաշունչ մեհատոր	80
3	Պատմութիւն Ղազարեան տոհմի	20
4	Հանդէս նոր հայախօսութեան Ա. Հ	26
5	Բերականութիւն Զամչեան հմռատ	20
6	Բազդատութիւն Մովսէսի Խորենացւոյ	15
7	Վայելչագրութիւն հայկեան լեզուի	6
8	Էֆիմէրտէ	20
9	Պղինձէ քաղաքի պատմութիւն	10
10	Լևոնի վիշտ. բանաստեղծ	20
11	Պատմ. Հայոց աղգի Աբրահամի	20
12	Ճարտութիւն և Մանուէլի վիպաս.	15
13	Մխթաս պատմագիր	6
14	Եօթն իմաստասէր	10
15	Պատմութիւն Օրբէլեանց	3
16	Պատմ. Յովհաննէս կաթողիկոսի	20
17	Ղազար փարպեցւոյ թուղթ	6
18	Երգք Սէրովբէ վրժպտ. Պատկանեն	8
19	Կիրակոս պատմագիր	12
20	Ճանապարհորդութիւն Մ. Եպիս. կոպոսի Ա. հատոր	25
21	Կոմսուհին Ուրսուլայ	4
22	Աղօթագիրք Շահխաթունեանի	4
23	Պատմ. մեհնաստանին 'ի Շիրակ	5
24	Սէր կամ մահ	6
25	Դալալ ղաղ	3
26	Գիշերուան սարբը խեր է	3
27	Ես էլ քեզ մոցիլքութիւն	3
28	Ընթերցարան	6
29	Հայոց ազգի այժմեան վիճակը	6
30	Հրահանգ քրիստոնէական Աւետարանի	5
31	Կերակուր քահանայից	6
32	Վիպաստութիւն գերկնային չարժմանց	6
33	Քիշատակարան Յովհաննու Ղազարեանց	6
34	Հոգերանութիւն Նազարեանի	10
35	Թիֆլիզու օդը և ջուրը առողջութեան կողմից	2
36	Հայելի Աստուածային չնորհաց	6
37	Գաղտնիք Ինկվիզիցիայի 3 հատոր	26
38	Ինկվիզիցիայ 'ի Գալլուայէ	15
39	Նոր քնար Ա. հատոր	3
40	» » Բ.	3
41	» » Գ.	3

Վերոյիշեալ գրոց խիստ նուազ թուով եկած ըլլալը ծանուցանելով Արդոյ հասարակութեան խնդրեմք որ աճապարեն գնել, նաև սպառածներուն անունն օրուան հրատարակմանէ պիտի չնչենք։ Գրավաճառ

ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՖԵԱՆ

ՏԱՎԱ ՎԷՐԻԼԻ

Ղազարոսեան Գրիդոր էֆ. Նաֆիկէ խանըմնտաքի օտասընտան, պու քերրէ Հօճա բաշա ճատտէսինտէ Պաղը ալի պարչըսընտա մախսուսէն քիշատ իլէտիլի մաղազաձա նադլ իլէտիլինի բազտէթլու միւշթերիլէրինէ վէ էհալիսէ իլան իտէր։ 6

Գրատանս մէջ մոմազօծ կտաւի վրայ քաշուած 460 ֆրանքի ձեռագիրը Հայաստանի մեծագիր պատկերը 1873 մարտ 31էն վերջը ծախու չէ։

'ի Գրատուն Ֆրէնկեան։

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ
ՕԳՈՒԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ո. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՖԵԱՆ ԽԱՆ
ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻ—7